

Osona

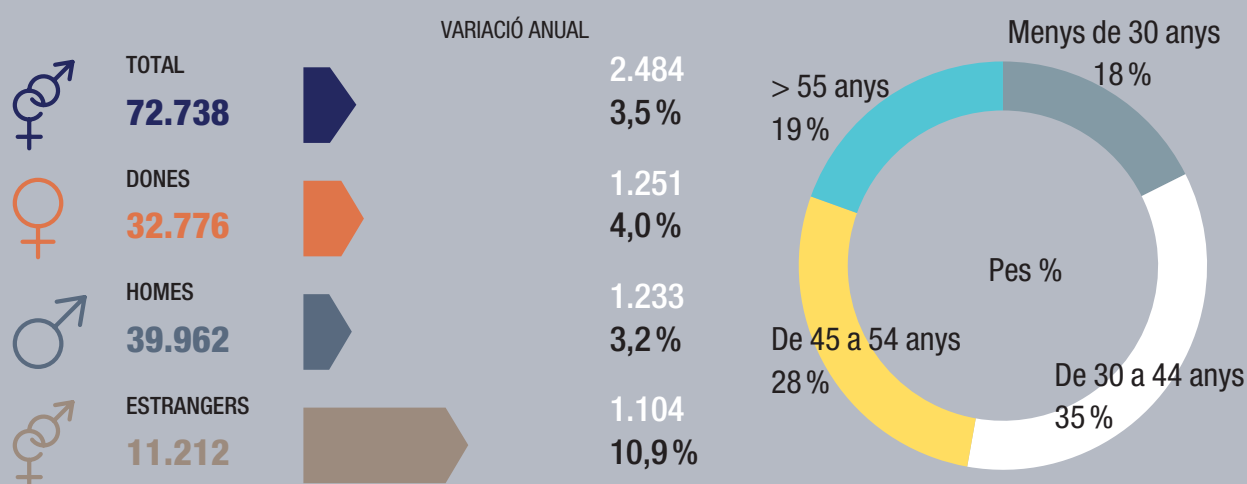

Resum executiu

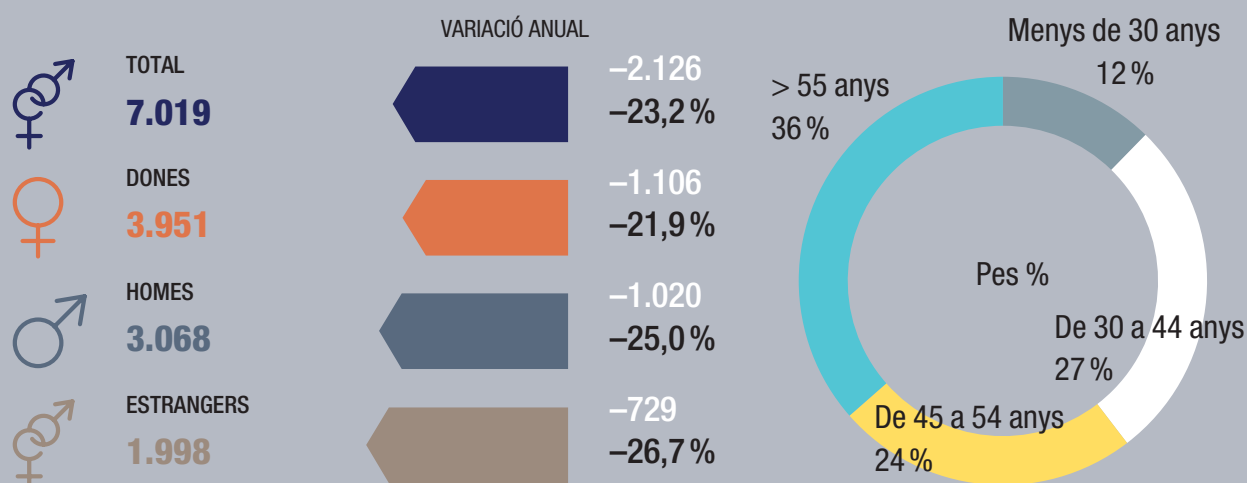
Després d'haver estat una de les comarques menys afectades per la crisi de la covid-19 durant l'any 2020, Osona presenta una evolució socioeconòmica positiva l'any 2021, en la mateixa línia que la província. El nombre de persones aturades registrades ha caigut un $-23,3\%$ ($-26,3\%$ a la província), amb els joves menors de 30 anys com el col·lectiu més beneficiat ($-41,5\%$). La taxa d'atur registrat se situa en el $9,1\%$ ($10,1\%$ a la província), la segona més baixa després del Moianès.

L'ocupació registrada resident a la comarca augmenta un $3,5\%$ ($3,4\%$ a la província), amb especial incidència en la població de nacionalitat estrangera ($10,9\%$). Els llocs de treball de la comarca creixen un $3,8\%$ ($4,0\%$ a la província), amb destacats increments en activitats com els serveis de menjar i begudes i les indústries de productes alimentaris. L'increment de llocs de treball es basa en el treball assalariat ($4,7\%$), ja que l'autònom creix discretament ($0,2\%$). El nombre d'empreses creix un $1,1\%$ ($2,3\%$ a la província).

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2021

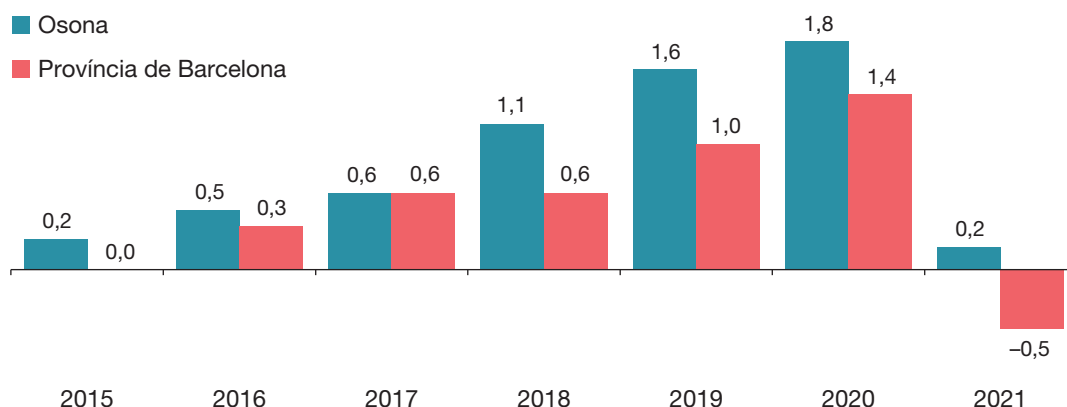
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2021

La comarca d'Osona està integrada per 50 municipis, dels quals 47 pertanyen a la demarcació de Barcelona (les dades d'aquesta anàlisi fan referència als 47 barcelonins) i els 3 restants, a la de Girona. Osona té una superfície de 1.142,6 km², ocupa el 14,8 % de la demarcació de Barcelona, amb una superfície mitjana municipal de 24,3 km², Vic n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2015-2021 (en percentatge)

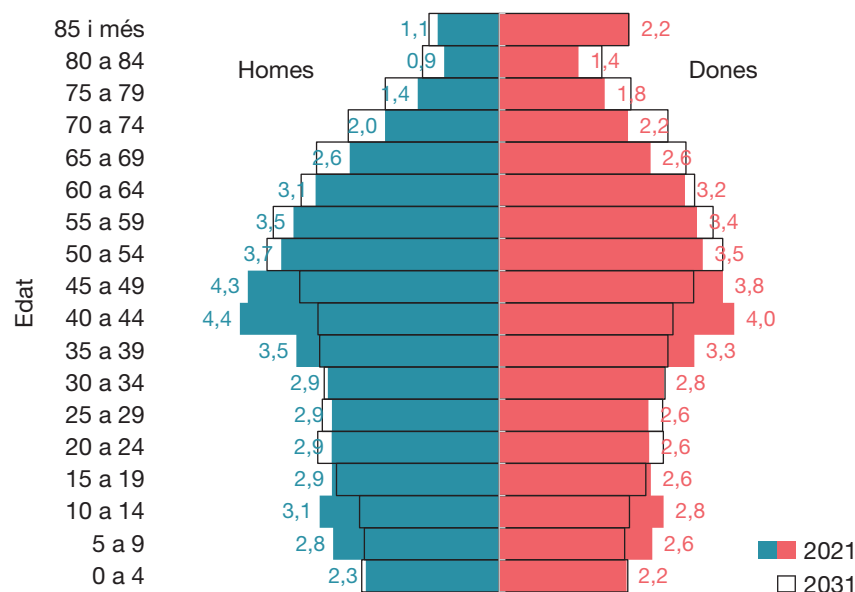

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

La població d'Osona que consta en el padró del 2021 ha crescut un 0,2 % respecte a l'any 2020 (vegeu el gràfic 1), fins arribar als 162.257 habitants. La comarca es diferencia del conjunt de la província pel comportament positiu registrat. Entre els grans grups d'edat, la població de 65 anys i més creix (1,0 %), i la població més jove es redueix (-1,1 %). La població amb nacionalitat espanyola creix només el 0,1 %, mentre que l'estrangera puja un 0,4 %, entre la qual destaquen els ghanesos (6,2 %), i els senegalesos (10,8 %). Vint-i-nou municipis de la comarca guanyen població, dels quals destaquen Centelles (84), Seva (152) i Torelló (153). Els municipis més grans, però, perden població: Manlleu (-108) i Vic (-311).

Gràfic 2

Piràmide d'edats d'Osona 2021-2031 (en percentatge)

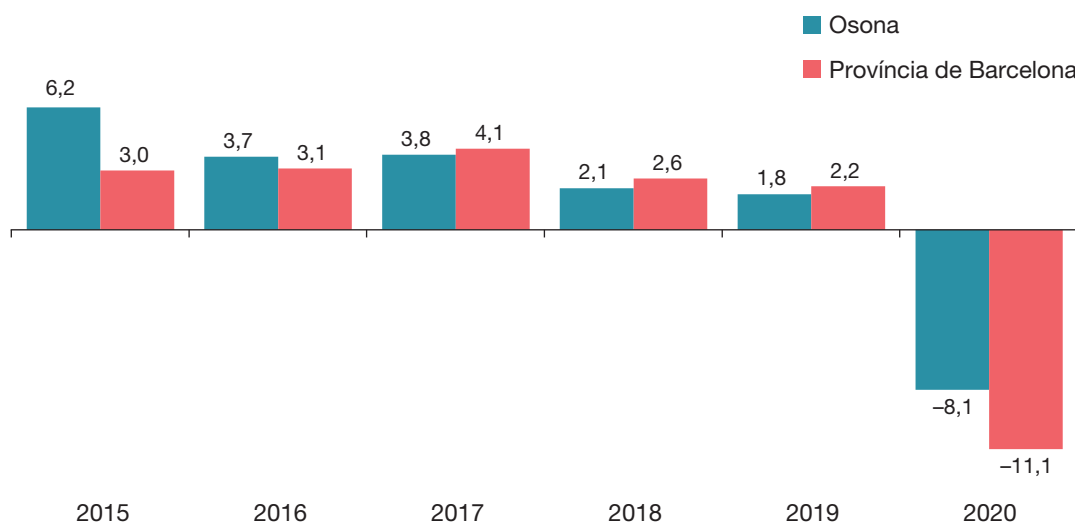

A Osona la població creix un 0,2 % l'any 2021, el creixement més moderat dels darrers anys. Aquest increment està impulsat per la població d'edat més avançada (65 anys i més).

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

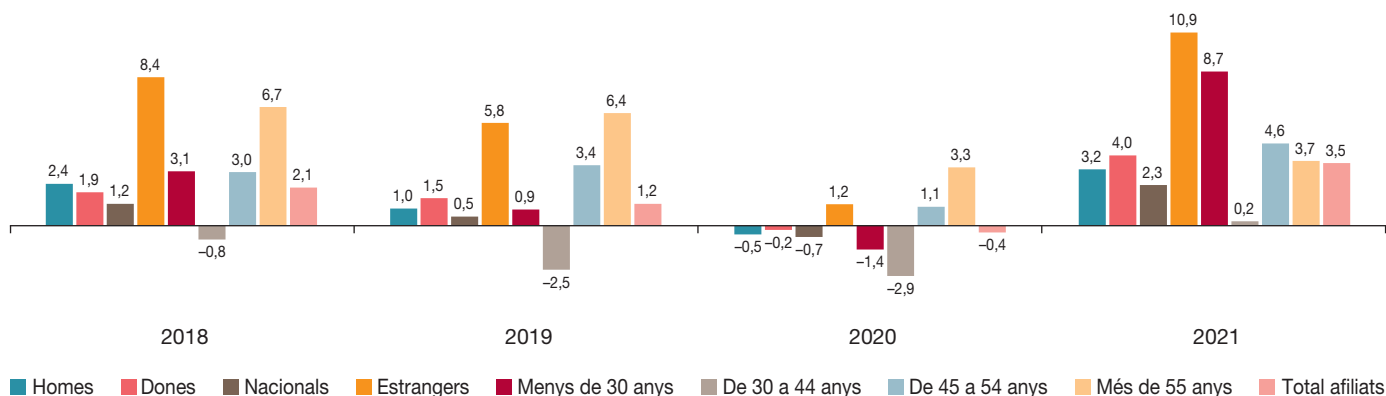
Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2021

Osona ha tingut un comportament similar al del conjunt de la demarcació pel que fa a la població ocupada, amb la diferència que tots els grups d'edat analitzats han crescut durant l'any 2021.

Segons l'Anuari econòmic comarcal 2021, del BBVA, el VAB de la comarca (vegeu el gràfic 3) va caure un -8,1 % durant l'any 2020, la caiguda més lleu entre totes les comarques de la demarcació. L'ocupació registrada de la població resident a la comarca creix un 3,5 % l'any 2021, una evolució molt semblant al conjunt de la província (3,4 %), i té una especial incidència sobre la població de nacionalitat estrangera (10,9 %) i sobre la població menor de 30 anys (8,7 %). Així, l'any tanca amb 72.738 persones ocupades, 2.484 més que un any abans.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Osona (en percentatge)

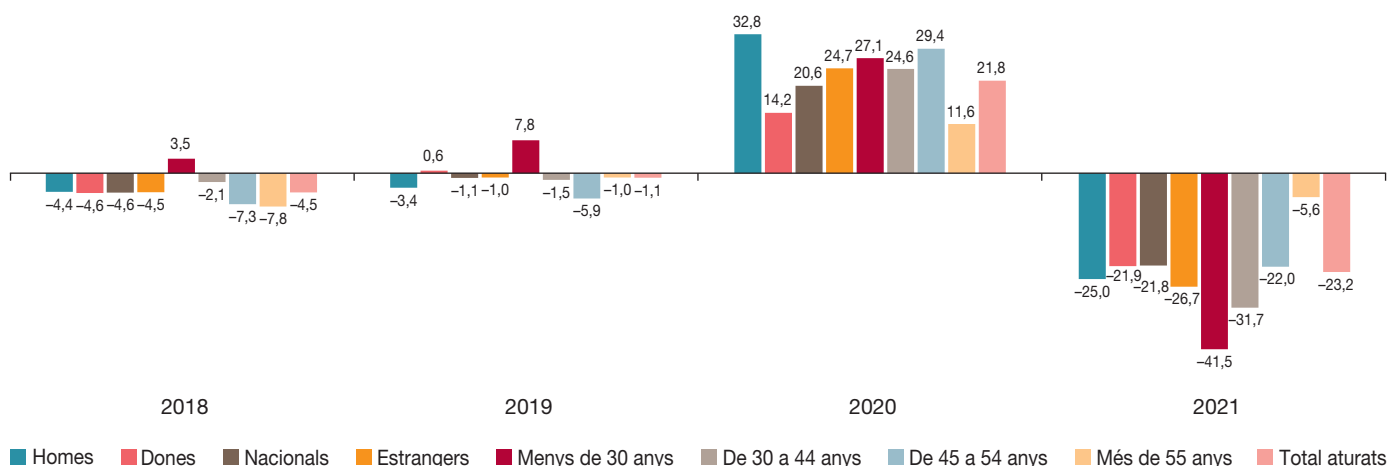
Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

La comarca registra un descens de l'atur registrat (vegeu el gràfic 5) durant l'any 2021, concretament són 2.126 persones aturades registrades menys, que suposa una variació interanual del $-23,3\%$ ($-26,3\%$ a la província). El nombre de persones aturades registrades en finalitzar l'any 2021 va ser de 7.019 persones, amb una taxa d'atur del $9,1\%$ ($10,1\%$ a la província).

Segons el sexe, l'atur dels homes cau amb un percentatge lleugerament superior que el de les dones ($-25,0\%$ i $-21,9\%$ respectivament). La diferència és també sensible segons la nacionalitat, ja que l'atur nacional cau un $-21,8\%$ i l'atur estranger ho fa el $-26,7\%$. Per edats, destaca el descens anual dels aturats menors de 30 anys ($-41,5\%$) respecte a la resta d'edats. Pel que fa als sectors d'activitat econòmica, el sector serveis és el que redueix més el nombre d'aturats (-1.250), i en termes relatius, les persones sense ocupació anterior ($-35,5\%$).

Gràfic 5

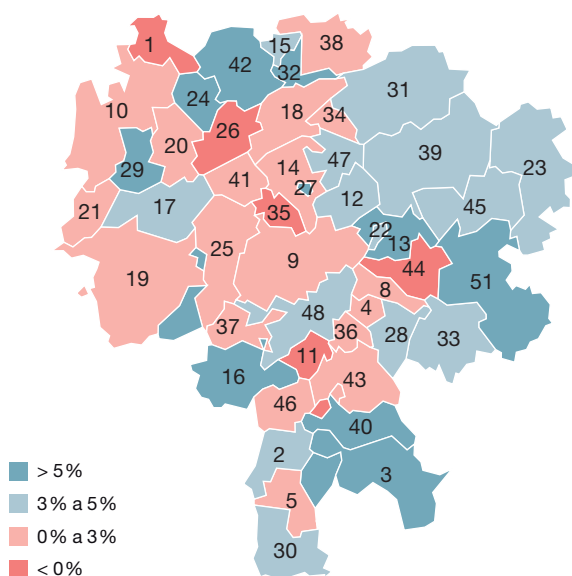
Taxes de variació interanual de la població aturada registrada. Osona (en percentatge)

Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació població ocupada registrada. Osona, 2021 (en percentatge)

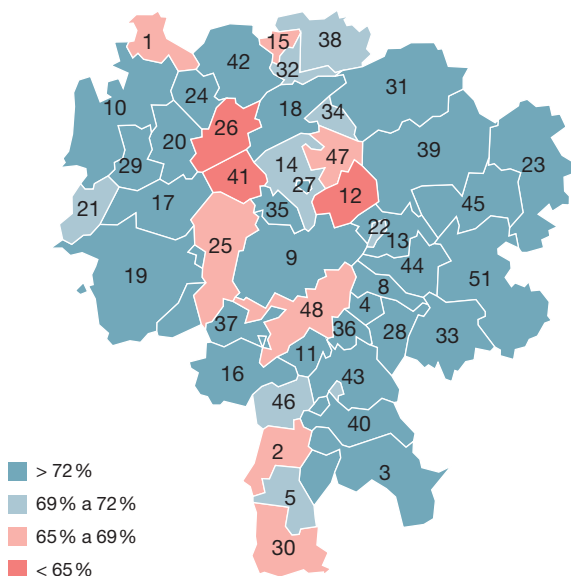

L'any 2021 la població aturada registrada a la comarca cau un $-23,3\%$, amb la segona taxa d'atur més reduïda de les comarques de la demarcació ($9,1\%$).

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada. Osona, 2021

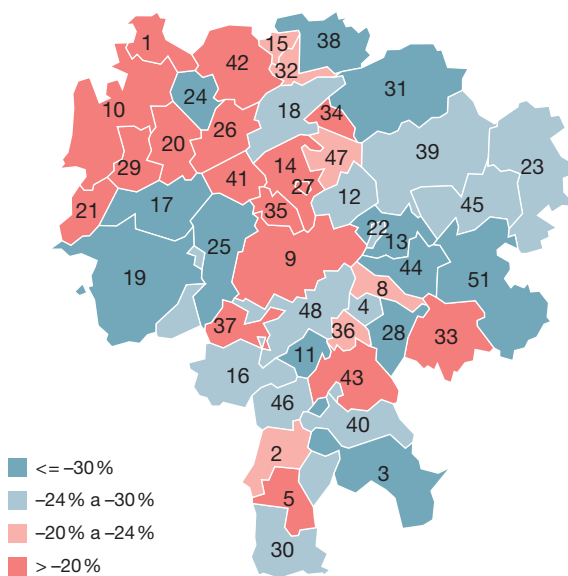
(en percentatge)

Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat. Osona, 2021

(en percentatge)

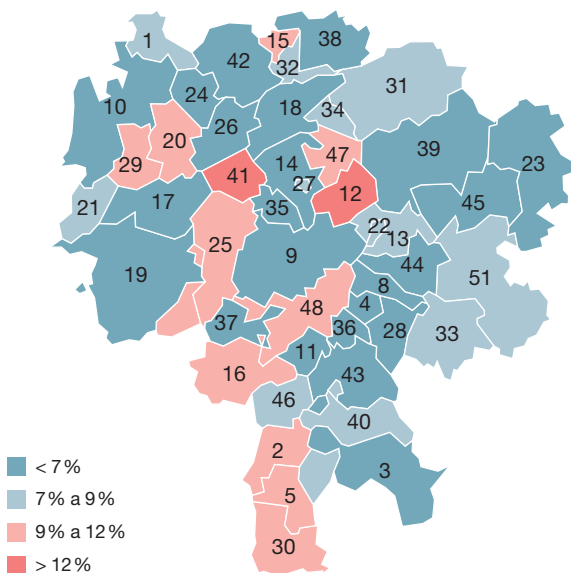

Quaranta dels quaranta-set municipis guanyen persones ocupades l'any 2021, i tan sols Sant Boi de Lluçanès té una taxa d'ocupació inferior al 60%. També quaranta municipis redueixen el nombre d'aturats, i només Sobremunt presenta una taxa d'atur superior al 15%.

Mapa 4

Taxa d'atur registrat. Osona, 2021

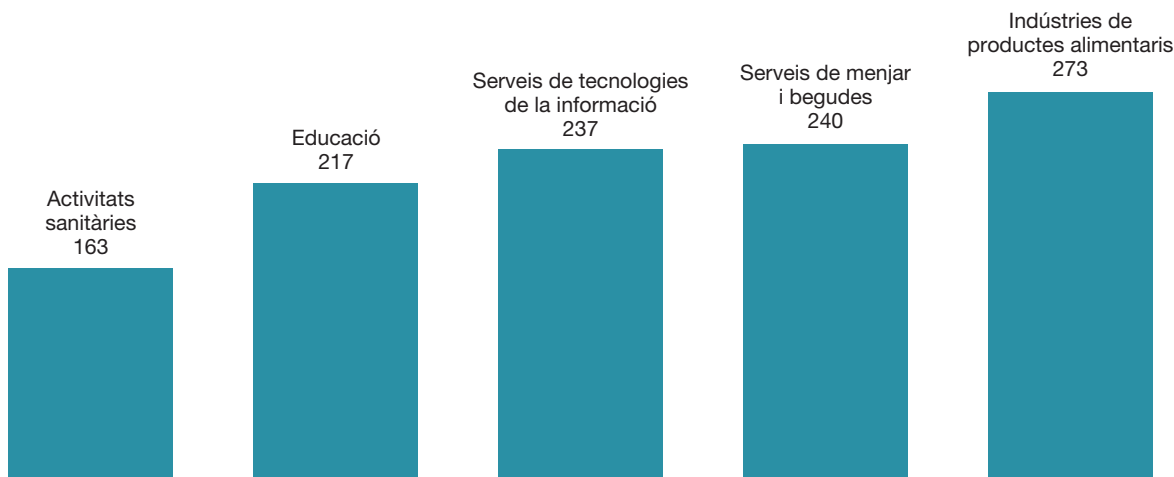
(en percentatge)

1 Alpens	27 Sant Hipòlit de Voltregà
2 Balenyà	28 Sant Julià de Vilatorrada
3 Brull (El)	29 Sant Martí d'Albars
4 Calldetenes	30 Sant Martí de Centelles
5 Centelles	31 Sant Pere de Torelló
8 Folgueroles	32 Sant Quirze de Besora
9 Gurb	33 Sant Sadurní d'Osormort
10 Lluçà	34 Sant Vicenç de Torelló
11 Malla	35 Santa Cecília de Voltregà
12 Manlleu	36 Santa Eugènia de Berga
13 Masies de Roda (Les)	37 Santa Eulàlia de Riuprimer
14 Masies de Voltregà (Les)	38 Santa Maria de Besora
15 Montesquiu	39 Santa Maria de Corcó
16 Muntanyola	40 Seva
17 Olost	41 Sobremunt
18 Orís	42 Sora
19 Oristà	43 Taradell
20 Perafita	44 Tavernoles
21 Prats de Lluçanès	45 Tavertet
22 Roda de Ter	46 Tona
23 Rupit i Pruit	47 Torelló
24 Sant Agustí de Lluçanès	48 Vic
25 Sant Bartomeu del Grau	51 Vilanova de Sau
26 Sant Boi de Lluçanès	

Gràfic 6

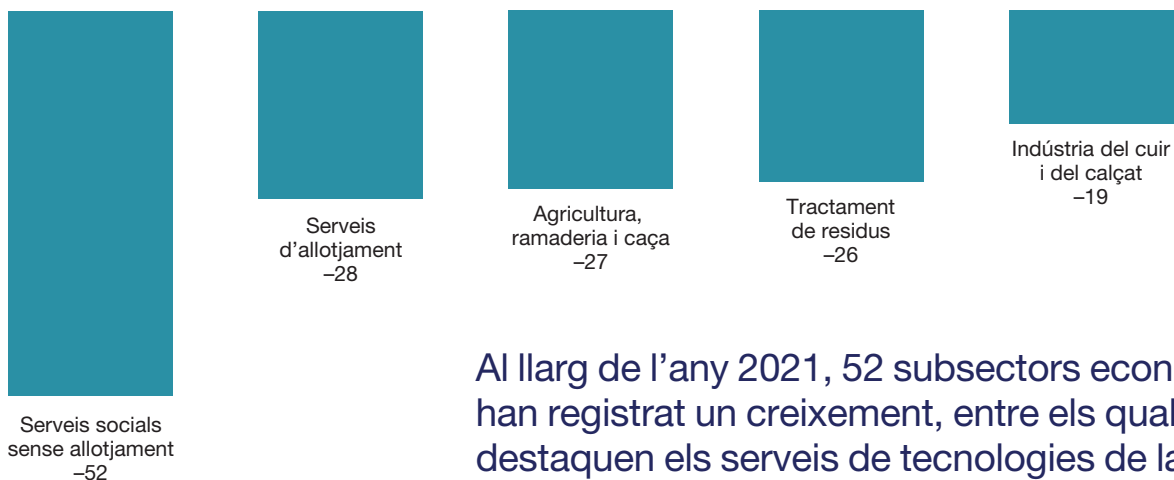
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Osona, 2021 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Osona, 2021 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

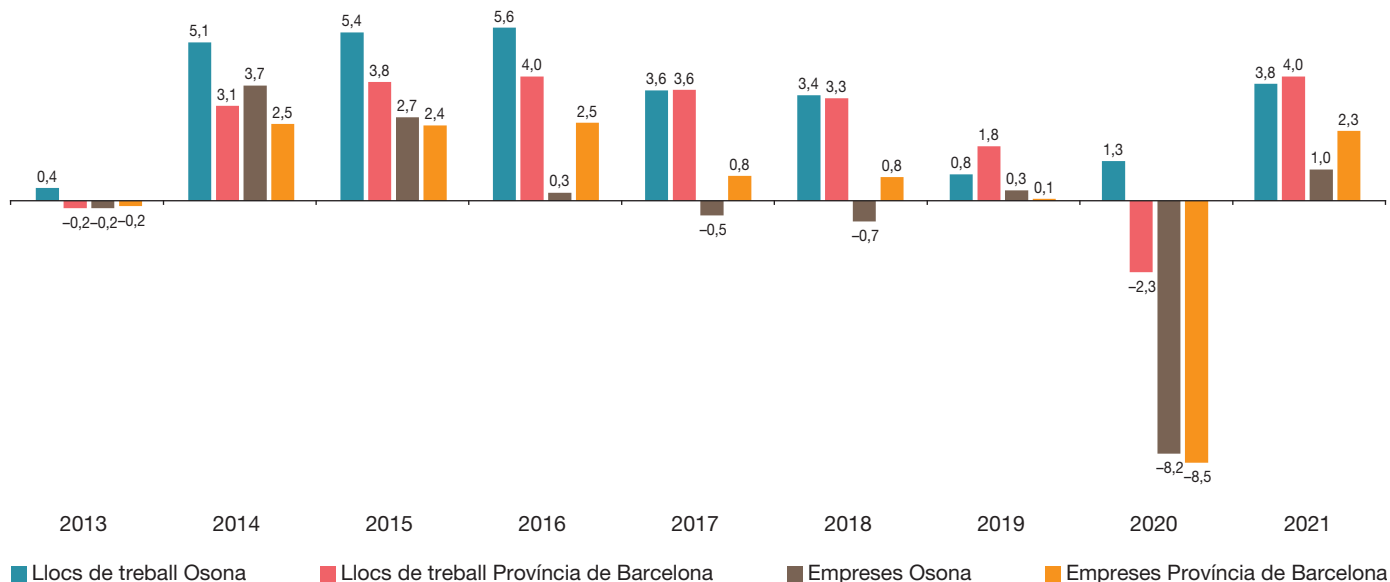
Al llarg de l'any 2021, 52 subsectors econòmics han registrat un creixement, entre els quals destaquen els serveis de tecnologies de la informació (237), els serveis de menjar i begudes (240) i les indústries de productes alimentaris (273). Per contra, els serveis d'allotjament (-28) i els serveis socials sense allotjament (-52) són els que registren més pèrdues.

En acabar l'any 2021 el nombre de **llocs de treball** a Osona (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) se situa en 71.589, 2.607 més que l'any anterior, una variació anual del 3,8 %, sensiblement per sota del conjunt de la província (4,0 %), tenint en compte que és l'única comarca que va augmentar en llocs de treball durant l'any 2020. Els llocs de treball creixen notablement en treball assalariat (4,7 %), i tímidament entre els autònoms (0,2 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)

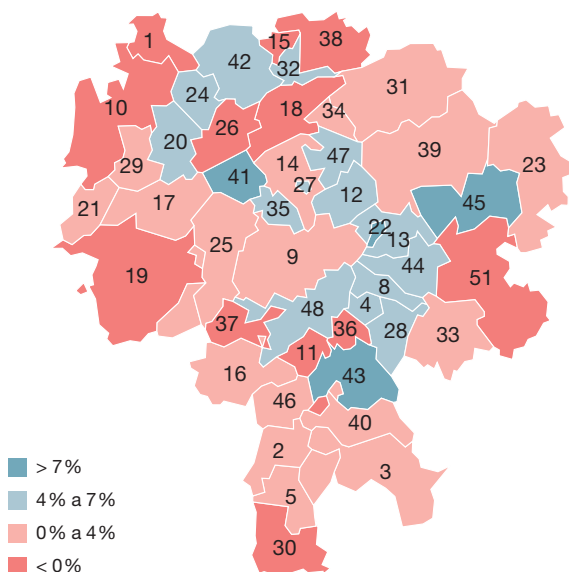
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 5) ha estat positiva en trenta-dos municipis de la comarca, dels quals percentualment destaquen: Taradell (8,5 %), Sobremunt (16,7 %) i Tavertet (34,8 %). En termes absoluts, els principals increments es registren a Manlleu (304), Torelló (355) i sobretot a Vic (1.217). D'altra banda, hi ha dotze municipis en què es redueix el nombre de llocs de treball en aquest període. Els que han patit un descens més intens han estat: Sant Boi de Lluçanès (-5,9 %), Santa Maria de Besora (-12,0 %) i Orís (-12,7 %).

Mapa 5

Variació llocs de treball registrats.

Osona, 2021 (en percentatge)

Al llarg de l'any 2021, el nombre de llocs de treball a la comarca puja un 3,8 %, sobretot gràcies al treball assalariat (4,7 % assalariat, 0,2 % autònoms). I el nombre d'empreses creix un 1,1 % (58).

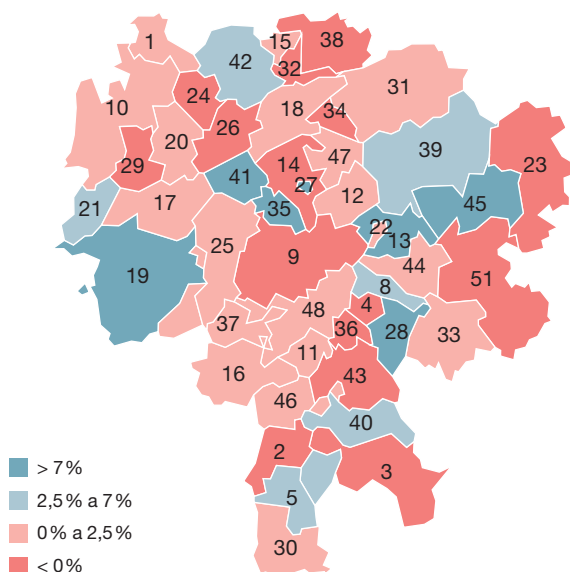

Pel que fa a les **empreses** (comptes de cotització), l'increment anual ha estat de l'1,1 % (58), la xifra total se situa en 5.281 a finals del 2021. Se situa per sota de la dinàmica de la província (2,3 %), i és la segona comarca amb un creixement més baix, fet que indica que les empreses estan creixent en dimensió de llocs de treball. Per subsectors, els guanys més destacats es registren a les indústries de productes alimentaris (6), les activitats especialitzades de construcció (9), les activitats esportives i d'entreteniment (9), i especialment als serveis de menjar i begudes (41).

Mapa 6

Variació empreses registrades.

Osona, 2021 (en percentatge)

Dinou municipis guanyen empreses durant el 2021, entre els quals destaca Sant Hipòlit de Voltregà (7), Sant Julià de Vilatorrada (9) i Vic (30). Quinze municipis perden empreses, entre els quals destaca les Masies de Voltregà (-10).

El desembre del 2021 es comptabilitzen 4.473 **prestacions per desocupació** a la comarca, que són 393 menys que un any abans. Tot i la reducció en el nombre de prestacions, la caiguda de l'atur registrat ha provocat que la taxa de cobertura de les prestacions se situï en el 63,7 %, per sobre de la taxa del conjunt de la demarcació (59,8 %), i 10,5 punts per sobre de la taxa de desembre de 2021, l'increment de cobertura més important de totes les comarques de la demarcació.

El nombre de **contractes laborals** signats durant l'any 2021 ha estat de 46.533, s'ha registrat un increment anual del 18,8 % (7.389 contractes més), un augment que se situa per sota del conjunt de la província (24,0 %). Com la resta de comarques de la província, tampoc no s'ha recuperat el ritme de contractació laboral previ a la crisi de la covid-19. Els sectors d'activitat més beneficiats de l'augment de la contractació han estat la indústria i sobretot els serveis. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 26,5 %, per sobre de l'increment de la contractació temporal (17,4 %).

La salut en les cures de llarga durada com a eix estratègic de benestar i desenvolupament econòmic

Anna Rufí i Vilà, Directora de l'Àrea Benestar Social de l'Ajuntament de Vic

La ciutat de Vic i la comarca d'Osona, amb 164.077 habitants, tenen l'oportunitat de desenvolupar serveis de gran impacte econòmic entorn de la salut, especialment en les cures de llarga durada. La necessitat de planificar i potenciar serveis centrats en la persona i el seu benestar és important per assegurar un impacte econòmic positiu per al conjunt de Vic i la comarca.

El context

Com passa en la major part del territori i als països desenvolupats, Vic i Osona estan davant d'un repte colossal que requerirà respostes diligents, pragmàtiques, transformadores i consensuades per fer front a l'augment de persones grans vulnerables, amb dependència o amb problemes de salut crònics —algunes de les quals amb necessitats complexes d'atenció i necessitats pal·liatives—, que condicionaran el volum de la demanda de serveis molt diversos, cosa que comportarà, consegüentment, la creació d'empreses i serveis que s'han d'ajustar a les noves necessitats. La protecció de les persones en situació de dependència s'ha convertit en un repte ineludible per als poders públics, i el desenvolupament de polítiques per atendre les cures de llarga durada és a l'agenda de tots els municipis. Vic i la comarca no en són una excepció.

Aquesta realitat comporta un canvi de sensibilitat respecte a l'etapa de l'envelliment. Actualment, ja es considera un període d'oportunitats i una experiència positiva vinculada al cicle vital. Aquest període, que va des de l'edat de la jubilació fins al final de vida, passa diferents etapes i requereix implementar serveis per adaptar-se a les necessitats vitals de les persones.

És un moment de grans canvis sistèmics que ens afecten a tots i a totes i que requereixen una mirada llarga per planificar unes ciutats i pobles saludables que posin les persones i la seva cura al centre de les diferents polítiques.

L'estratègia i els agents

Es calcula que un 5 % de la població necessita cures de llarga durada i un 1 % té necessitats d'alta complexitat. En el conjunt de Vic i la comarca, representen unes 10.000 persones, sense oblidar la necessitat de programes preventius per al conjunt de la població, que tenen per objectiu principal retardar al màxim la necessitat de cures de llarga durada.

Vic i la comarca, conscients d'aquesta realitat, aposten per una agenda amb diferents eixos d'actuació municipal en els quals es tenen en compte aspectes ambientals, d'habitatge, sanitaris i socials per crear un entorn favorable que permeti arribar a edats avançades en bones condicions de salut i de qualitat de vida.

Vic i la comarca tenen una gran xarxa de serveis i agents per posicionar-se com a referents i impulsors de polítiques de cura de llarga durada. Creació, OPE Manlleu, els serveis locals d'ocupació, el Centre de Formació Integral, la Universitat de Vic, el Centre d'Estudis Socials i Sanitaris, Osonament, la Fundació Sant Tomàs, ADFO, les empreses d'atenció domiciliària, les empreses tecnològiques, els proveïdors sanitaris (Consorti Hospitalari de Vic, Hospital Santa Creu, Hospital Sant Jaume de Manlleu, atenció primària de salut, entre d'altres) i els proveïdors de

serveis socials (residències, centres de dia, llars amb suport, teleassistència, servei d'atenció domiciliària, serveis de teràpia ocupacional, entre d'altres) formen una xarxa de serveis i agents clau per al desenvolupament de nous serveis. Tots ells fa temps que són conscients de la necessitat d'abordar aquest repte. Junts i a diferents nivells, han posat en marxa diferents línies d'actuacions que abasten àmbits com ara l'ocupació, la formació, el desenvolupament tecnològic i l'habitatge.

Les cures com a motor d'ocupació

Les cures són un motor econòmic i una oportunitat d'ocupació. Les cures de llarga durada són un sector d'alta ocupabilitat, i s'ha de tenir en compte que en aquests moments tot el sector d'atenció a les persones està tensionat per la falta de personal preparat i qualificat. També està afectant el creixement dels serveis. Una part de la població està disposada a pagar per uns serveis que encara no existeixen i que facilitarien les cures. Properament, en col·laboració entre diferents ens locals s'iniciarà un estudi que aprofundirà en les condicions laborals del sector, així com una anàlisi de l'impacte econòmic de l'oferta de serveis a través de xarxes informals, amb la finalitat de fer propostes atractives per regularitzar aquesta activitat econòmica. Paral·lelament, s'analitzarà l'impacte econòmic de tot el sector a la comarca, tenint en compte tots els serveis que d'una manera o una altra estan relacionats amb la salut de la població. Sense oblidar que hi ha tot un sector de serveis relacionats amb l'oci, la cultura, l'esport, etc., que també són oportunitats de creació d'ocupació en serveis adreçats a una població jubilada amb capacitat econòmica plenament activa.

Les cures de llarga durada requereixen nous perfils professionals per atendre les necessitats, i la formació també esdevé una oportunitat de desenvolupament econòmic, ja que té un impacte directe en la millora de la qualitat dels serveis. És del tot necessari formar professionals amb capacitat per atendre una diversitat de situacions i en diferents entorns: hospitalaris, domiciliaris, residencials, centres d'atenció diürna, atenció sociosanitària, etc. A la comarca es compta amb la Universitat de Vic, que, amb la Facultat de Medicina, els graus de Teràpia Ocupacional, Infermeria, Fisioteràpia, Psicologia i Educació Social i una gran oferta formativa de màsters i postgraus, és un generador de coneixement en l'àmbit de les cures de llarga durada. També hi ha l'oferta de cicles formatius de grau mitjà i superior i el Centre de Formació Integral de Manlleu, que, entre d'altres, treballa per la millora de les organitzacions empresarials de l'àmbit econòmic que formen part de la cadena de valor d'atenció a les persones. Tota aquesta oferta fa que Vic i Osona tinguin opcions de formar professionals altament qualificats.

La falta de personal en el sector per atendre les diverses necessitats requerirà invertir en tecnologia que sigui un suport en els professionals i les mateixes persones per facilitar la seva cura. El desenvolupament de les TIC en el camp de les cures és una oportunitat de creixement econòmic de qualitat i pot ser un incentiu per dotar de competitivitat la resta d'activitats. Sistemes d'informació, telemedicina, teleassistència avançada, laboratoris per provar nous productes d'atenció, domòtica, robots, entre d'altres, són necessitats que requeriran inversions i una oportunitat per captar talent.

Els canvis en l'habitatge

Un altre àmbit que també tindrà un gran impacte econòmic serà l'habitatge; l'adaptació dels habitatges existents, així com la construcció d'equipaments o rehabilitacions d'edificis que tinguin en compte el nou model residencial, també serà un àmbit de desenvolupament econòmic.

Ocupació, formació, TIC i habitatge són elements clau en el desenvolupament econòmic de Vic i la comarca en l'àmbit de les cures de llarga durada, però se'n podrien descriure molts altres.

Conclusions

La salut és un eix transformador per al desenvolupament econòmic de Vic i la comarca, i les cures de llarga durada són una oportunitat per atreure diferents sectors econòmics de diverses disciplines i àmbits: professionals de l'atenció social i sanitària, de la tecnologia, de l'arquitectura, etc. Tots ells seran necessaris per desenvolupar serveis i propostes que tinguin per objectiu la salut i la qualitat de vida de les persones. Al mateix temps, tots aquests serveis revertiran en la resta de persones que viuen al territori, ja que també gaudiran de manera directa o indirecta d'aquests serveis. Tenir ciutats saludables acaba revertint en tota la població per igual.

Potenciar la creació de serveis que tinguin com a objectiu ser llocs on es visqui de manera saludable i es tinguin en compte les persones amb necessitat de cures de llarga durada és una voluntat de Vic com a ciutat en el vessant humà i, també, de la resta de municipis de la comarca.